

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Castigatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

portam Orientalem ad secundum lapidem, ubi juxta viam, quæ tota magnis aquarum rivis atq; divortis instructa est, Leo marmoreus antiquissimi operis, utris instar inflatus, ritum eodem modo ad aquarum effluvium patefaciebat. Sed neq; in iis tantum, quæ ad aquam evomendam pertinent, Leonum effigies apponi consueverunt: verum etiam propterea quod Leo, celestis ille, inquam, aperire claudereq; videtur aquarum cataractas. Atque in hæc usque tempora nunquam antiquata est veterum consuetudo, ut ostiorum clausuræ, claves, annulique foribus affixi, Leonis ritibus orientur, quod apud Ægyptios factitari solitum ait Theon in Arati Commentariis: quamvis quod ad ostia pertinet, ad eam de qua superius dictum est, custodiam potius respicere, quam ad aquarum fluctus, crediderim. Illud non omitam, quod Horus Apollo tradit, in supplicationibus pluvias exposcentibus, plerisque in locis Leonum ora vino prolui fuisse morem. Sed advertendum est vulgatos Hori codices hoc loco depravatos esse.

SEMEL TANTUM ENIXA. CAP. XIV.

Æsopi fabula.

2 Sic Plin. lib. 8. c. 10.

Cum vero persuasum haberent Ægyptii, Leanas semel tantum in vita parere, id quod cum Herodoto plerique alii prodidere: mulierem itidem, quæ unius tantum filii mater fuisset, per Leanam sculptam significare consueverunt. Et in hanc sententiam Æsopi fabula veteribus scriptoribus approbata. Cum Vulpes Leanae fecunditatem suam objiceret in generositatis commendationem, illam vero incesteret, quod & semel in vita, & unum tantum pareret: Leanam respondisse, se quidem semel & unum parere, sed eum Leonem. Hujus raritatis causam plerique reddere commenti sunt, eamque potissimum adinvenerunt, quod catuli in utero jam unguibus obortis matricem discindant, ediq; partum, ea unguium acie in enixu lacerata: vel quod una cum primo partu locos amittat, quam deliram esse fabulam Aristoteles asleverat, easq; vel quinquies vita parere, quod exploraverit in terra Syria, demonstrat. Primum enim quinque, ac per annos singulos uno subinde pauciores, donec ad unicum, & mox ad sterilitatem declinaverint, in qua reliquum vitæ spatium degant. Alias magna ex parte geminos: quod per longam annorum seriem Florentiæ experimento compertum est: sed quum plurimum sex, nonnunquam etiam unum. Philostratus affirmari ait à rerum peritis, ter eas tota vita parere: primo quidem tres, mox duos, inde unum: visam tamen aliquando Leanam, quæ octo utero gestavit. Sed enim quam Philosophi rationem raritatis hujuscæ in pariendo conati sunt invenire, Basilus Magnus ad providentiam Dei refert, cujus imperio factum sit, ut animalium ea, quæ facile capi possent, longe essent cæteris fecundiora: quocirca tam Lepores, quam Damæ, quam etiam Oves, fere sapius & geminos pluresq; pariunt sætus, ne genus deficiat feris iis, quæ sanguine gaudent, carnivoraq; sunt. At ea quibus pro cibatu cætera sunt, certum est longe minus fecunda esse: quapropter ait, *Leonis vix unius Leana mater evadit*, quæ quidem raritas pariundi, cum non alii animalium generi certius contingat, merito Ægyptii, quod in pluribus accidit observantes, semeliparam per Leanae hieroglyphicum ostendebant.

CLEMENTIA. CAP. XV.

6 Sic Plin. Leoni tantum ex feru clementia in sup- plicis profectu par- cit.

Ibidem. Severi Pii Aug. numm.

Præter hæc alia quoque super Leone hieroglyphica inveniuntur, quæ quoniam apud eos non reperi, qui literas hieroglyphicas interpretati sunt, sed potius observatione inventa mihi videntur, breviter attingam. Ex iis clementia est, per quæ Leonem & subitratum hominem, ita tamen ut Leo sit incolumis, significatur: propterea quod infestissime sollicitatus ab homine Leo, dummodo sit intactus, non unguibus eum lacerat, nec ulla injuria afficit, sed quatit solum, atque ubi ita perterruerit, dimittit, quod ita Ovidius scribit:

Corpori magnanimo satis est prostrasse Leoni.

Ad hujusmodi significatum non frustra vidimus in Severi Pii August. numo simulacrum mulieris, quod Leoni exporrecto insidet, manu quidem una hastam terræ affixam tenens, altera fulmen quasi abiciens, non autem in jaculandi gestu, cum inscriptione hujusmodi, INDULGENTIA AUG. IN CARNEQ; quidquam aliud legi potest.

CASTIGATIO. CAP. XVI.

Præter clementiam, inesse Leoni castigationis etiam judicium, ex eo didicimus, quod traditum ab Eudemo citat Ælianus, Leonem, Ursam, & Canem eodem contubernio à magistro quodam alitos

A alitos & educatos, sine ulla injuria aliquamdiu pacatissime conjunxisse, ac si domestica & ejusdem generis animalia fuissent: verum cum Urfa quodam impetu percita contubernalem Canem dilacerasset, commotum Leonem violati hospitii scelere, in Ursam proruisse, eaque pariter dilacerata meritas pro Cane pœnas exegisse.

VINDICTA. CAP. XVII

Longe vero diversum à superiori significato est, quod ulciscendi studium per Leonem telo confossum plerique pingere instituerunt. Vulneratus enim Leo observatione mira percussorem novit & in quantalibet multitudine unum appetit; & si detur copia, fœdissime lacerat & discerpit. Ferunt Jubæ Maurorum regi præstantis animi juvenem fuisse comitem, dum per deserta Africæ, rerum suarum componendarum studio, rex cum exercitu proficisceretur, ex itinere vero Leonem obviam factum à juvene illo ipso sagitta percussum in sylvam recessisse, anno vero post cum Juba rebus ex voto compositis eadem copias traduceret, eundem illum Leonem observato juvene, à quo vulnus acceperat, unum illum è tam magno militum numero violentissimo cursu hostiliter aggressum, nulla vi cohiberi potuisse, quin correptum juvenem miserabiliter dilaceraret, nemineq; aliorum laeso ultione ea contentum, deceisset. Pythagorici porro animam Cambysæ regis Ægypti in Leone se deprehendisse ajebant, unde illi animus imperii cupidissimus fuerit, & maxima quæque semper appetierit. Cæterum, hæc quoque potest assignari causa: quod illis temporibus, quibus claruit, neminem in ultionem eo magis propensum fuisse notum est, qui nunquam Ægyptios persequi odiis armisque, & omni vexationis incommodo affligere destitit, eis semper infensus, donec in omni Ægypto rerum potius, sacris omnibus profanatis, populos totius regionis male tractando, defessus potius quam satius est. Facit ad hoc illud, quod visi Leonis ostentum, belli principium conjectores atque augures tradunt indicare, quod quidem eleganti trimetro apud Græcos^a exprimitur.

Μεάνταξ ἰδεῖν δυσμενῶν ἀηλοῖ μάχας.

Visa Leonum imagines noctu indicant occidionem ab hostibus.

RÉGIUM AUGURIUM. CAP. XVIII.

Alioqui Regibus augurium dare Leones soliti sunt, ut is qui Juliano Imperatori Gordiani tumultum cum exercitu prætergresso, sese obtulit, immanissimo corpore ejus aciem invasurus, à qua multiplici telorum ictu confosus est. Obitus enim Regis ex hoc portendebatur, inquit Ammianus. Verum antea Maximino Cæsari cum Narseo Persarum Rege jam congressuro, itidem Leo & Aper ingentes trucidati simul oblati sunt, tamen evenit, ut is ea fera admodum gente superata, incolumis & sine damno discesserit. Et Sandrocotus Indus obscuro genere, cum Alexandri furorè pedum pernitate declinasset, fessusque somnum in sylvâ captaret, à lambente Leone sudorem sibi sensit abstergi, quoque pacto inde præfectis Alexandri oppressis, Indiæ regnum invaserit, à Trogo traditur.

ANNUS MENSESQUE. CAP. XIX

ET quoniam incidimus in auguria non abs re fuerit commemorare, quod Lænx, quæ catulos ^{Leona casta} octo utero gestabat, à venatoribus in Mesopotamia cæsa exenterataque, quo tempore Apollo ^{in Mesopotamia quid.} in Tyaneus ea iter faciebat, indicavit eo interpretante, annum unum & menses octo illum apud ^{Barbanem} Babyloniam moraturum. Interrogantibusque comitibus, cur non potius annos IX. interpretaretur, cum ex passere & pullis octo à Serpente devoratis, apud ^{Homerum} annos itidem non. ^{Illud. p.} vum Calchas intellexisset: *Editi jam illi fuerant, respondit Apollonius, si vero adhuc in utero nondum saturam compleverant: quare mensibus potius quam annis assimilantur.*

CRAPULA. CAP. XX.

Sunt enim qui hominem ad fatietatem usque crapulatum, per Leonem frustra carniū depa- ^{Voracitas} scentem indicari velint. Animal siquidem hoc cibo incontinenter admodum utitur, multa- ^{Leonis.} que devorat solida, sine ullo dissectu quæcunque potest, mox à saturitate nihil biduo aut triduo edit: quam scilicet voracitatem Juvenalis tangit, ubi *multa pascendum carne Leonem*, dixit: atq; inde fit, ut gravis illi ob cruditate exhalet anima, quæ teterrimi semper odoris est. Quocirca nonnulli gravem

a Nempe à Suida recitat Euseb. Chil. 3. cont. 6. proverb. 58.